

Академија струковних студија Шумадија
Одсек Аранђеловац

Академија
струковних студија
Шумадија
Одсек Аранђеловац

ПРИРУЧНИК ЗА ПРИПРЕМУ КВАЛИФИКАЦИОНОГ
ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА
2025
- мастер студије -

Аранђеловац, 2025. година

Овај приручник служи за припрему квалификационог пријемног испита за мастер студије смер Инжењерство заштите животне средине и смер Туристичко пословање, на Академији струковних студија, одсека у Аранђеловцу. Пријемни испит се састоји од 20 питања по смеру, што значи да кандидат спрема и полаже само питања која се налазе у оквиру изабраног студијског програма на који се врши упис.

Квалификациони пријемни испит **полаже лице** које је студије првог степена високог образовања, односно основне студије високог образовања, **завршило у другој научној/стручној области, а не у оној у којој је акредитован студијски програм мастер струковних студија** на који се врши упис.

ПИТАЊА - мастер смер Инжењерство заштите животне средине

1. Који од следећих принципа је основни у управљању опасним отпадом?
  - а) раздвајање отпада по врстама у складу са врстом опасности
  - б) складиштење у комбинованим контејнерима без третмана
  - в) одлагање опасног отпада на депоније без претходне обраде
  - г) рециклирање опасног отпада без примене специјализованих метода

2. Шта је основна предност коришћења обновљивих извора енергије у односу на фосилна горива?
  - а) могућност генерисања енергије без емисије штетних гасова у атмосферу
  - б) смањење трошкова производње енергије на кратак рок
  - в) лакоћа складиштења енергије из обновљивих извора
  - г) смањење зависности од ограничених извора енергије

3. Који од наведених материјала се сматра најсложенијим за рециклажу и захтева специфичне технолошке процесе?
  - а) пластичне флаше
  - б) металне лименке
  - в) електронски отпад
  - г) стари папир

4. Како одрживо коришћење природних ресурса доприноси смањењу утицаја на животну средину?
  - а) омогућава екстремно повећање потрошње ресурса за краткорочну корист
  - б) помаже у смањењу употребе ресурса уз минимизацију штетних ефеката на екосистеме
  - в) проширење искоришћености ресурса без обзира на последице по природу

г) омогућава уништавање природних екосистема у циљу добијања већих количина ресурса

5. Који од наведених фактора највише утиче на повећање енергетске ефикасности у индустријским процесима?

а) повећавање потрошње енергије за веће обиме производње

б) интеграција обновљивих извора енергије у производне системе

в) употреба старих и неефикасних технологија у производним процесима

г) минимизирање примене технологија које смањују потрошњу енергије

6. Који од следећих гасова је главни узрочник загађења ваздуха и глобалног загревања?

а) озон

б) метан

в) угљен-диоксид

г) азотни оксиди

7. Шта је најважнији изазов у рециклажи пластичних материјала?

а) недостатак инфраструктуре за рециклажу

б) висок трошак транспорта пластичног отпада

в) технолошка ограничења у раздвајању пластичних врста

г) немогућност поновног коришћења пластике

8. Која од следећих мера највише доприноси одрживом управљању воденим ресурсима?

а) повећање потрошње воде у индустрији без обзира на последице

б) примена ефикасних система за наводњавање и смањење губитака воде

в) повећавање експлоатације природних водених ресурса без контроле

г) успостављање система који не узимају у обзир природне циклусе воде

9. Како индустријска производња може утицати на природне ресурсе?

а) прекомерна експлоатација ресурса може довести до њиховог брзог исцрпљивања

б) процеси који не користе ресурсе смањују негативан утицај на животну средину

в) повећана употреба обновљивих ресурса ће повећати потрошњу

г) нема значајног утицаја на ресурсе ако се користе најновије технологије

10. Шта подразумева принцип циркуларне економије у контексту управљања отпадом?

а) минимизирање производње нових ресурса и продужење животног века материјала

б) коришћење веће количине ресурса без обзира на штетне последице

в) проширење употребе једнократних производа који се не могу рециклирати

г) смањење економске активности уз повећану потрошњу природних ресурса

11. Како климатске промене утичу на доступност природних ресурса?

а) повећавају количину природних ресурса у земљама са великим индустријским сектором

б) доводе до исцрпљивања природних ресурса као што су вода и земљиште

в) побољшавају квалитет воде у земљама са умереном климом

г) немамо утицаја климатских промена на природне ресурсе

12. Који од наведених парова не садржи обновљиве изворе енергије?

а) геотермална енергија и енергија биомасе

б) хидроенергија и нафта

- в) соларна енергија и енергија ветра
- г) ништа од наведеног

13. Која од наведених група горива спада у биогорива?

- а) биодизел и безоловни бензин
- б) еуродизел и етанол
- в) течни нафтни гас и еуродизел
- г) биодизел и етанол

14. Највише електричне енергије у Србији се производи у којим електранама?

- а) електранама на биомасу
- б) хидроелектранама
- в) термоелектранама
- г) сви одговори су тачни

15. Појам мониторинг животне средине подразумева:

- а) континуалну контролу и систем праћења стања животне средине
- б) присуство загађујућих материја у великој количини
- в) приказ стања флоре
- г) приказ стања фауне

16. Како се назива појава пораста просечне температуре на Земљи која настаје као доминантна последица аерозагађења које је проузроковао човек?

- а) озонске рупе
- б) ефекат стаклене баште
- в) глобално загревање
- г) климатске промене

17. Која од следећих метода није уобичајена за третман медицинског отпада?

- а) инсинерација

- б) стерилизација паром под високим притиском
- в) биолошка разградња
- г) механичка обрада

18. Која од следећих врста отпада се најбрже разграђује у природним условима?

- а) пластика
- б) лименке
- в) биоразградиви отпад
- г) стакло

19. Који принцип управљања отпадом укључује смањење отпада на извору и поновну употребу материјала?

- а) рециклажа
- б) превенција отпада
- в) одлагање на депонији
- г) прерада отпада

20. Која од следећих метода није погодна за рециклажу пластичних материјала?

- а) механичка
- б) хемијска
- в) биолошка
- г) пиролиза

21. Који је најважнији фактор при одређивању погодности депоније за одлагање опасног отпада?

- а) локација и удаљеност од насељених подручја
- б) ниска цена изградње депоније
- в) присуство биљног света
- г) број запослених у депонији

22. Које је основно правило у одрживом коришћењу природних ресурса?
- а) потрошња ресурса без обзира на екосистемске последице
  - б) коришћење ресурса на начин који омогућава њихово обнављање
  - в) прекомерна експлоатација ради економског раста
  - г) неограничена употреба ресурса у индустрији
23. Који је главни циљ управљања отпадом у контексту заштите животне средине?
- а) минимизирање количине произведеног отпада
  - б) складиштење отпада у депонијама
  - в) повећање укупне потрошње ресурса
  - г) убрзано разлагање отпада
24. Који је један од главних циљева процеса компостирања биоразградивог отпада?
- а) производња електричне енергије
  - б) производња квалитетног органског ђубрива
  - в) повећање количине отпада
  - г) прерада у пластичне материјале
25. Које је најважније својство обновљивих извора енергије?
- а) високи трошкови производње
  - б) неограниченост ресурса
  - в) лакоћа складиштења
  - г) повећана емисија CO₂
26. Која од следећих изјава најбоље описује принцип одрживог коришћења природних ресурса?
- а) неконтролисано коришћење ресурса како би се максимизирао економски профит

- б) коришћење ресурса на начин који задовољава потребе садашњих генерација без угрожавања способности будућих генерација да задовоље своје потребе
- в) прекомерна експлоатација ресурса ради већег раста индустрије
- г) потпуно елиминисање коришћења природних ресурса

27. Које материје се сматрају канцерогеним?

- а) само хемикалије које се користе у индустрији
- б) материје које могу изазвати рак код људи и животиња
- в) све хемикалије које се налазе у животној средини
- г) само биолошке материје које узрокују инфекције

28. Која је главна предност употребе хидроелектрана као извора енергије?

- а) минимална емисија гасова који изазивају ефекат стаклене баште
- б) лакоћа складиштења енергије
- в) проблеми са загађењем животне средине
- г) ниски почетни трошкови изградње

29. Који је основни циљ Базелске конвенције?

- а) убрзање транспорта опасног отпада из развијених земаља у земље у развоју
- б) смањење кретања опасног отпада између држава и спречавање преноса опасног отпада из развијених земаља у земље у развоју в) либерализација трговине опасним отпадом
- г) повећавање количине опасног отпада који се одлаже у развијеним земљама

30. Који је основни принцип у концепту циркуларне економије?

- а) повећање потрошње нових ресурса
- б) минимизирање количине отпада и поновно коришћење материјала
- в) брзо и неограничено одлагање отпада

г) производња нових производа без рециклирања старих

31. Које је један од главних изазова у управљању опасним отпадом?

- а) недостатак законодавних регулатива
- б) високи трошкови при складиштењу и третману
- в) лакоћа рециклирања
- г) проблеми са складиштењем у домаћинствима

32. Који од следећих елемената представља највећи извор загађења ваздуха?

- а) биолошка декомпозиција органског отпада
- б) сагоревање фосилних горива у индустрији и саобраћају
- в) употреба органских ђубрива
- г) ослобађање метана из депонија

33. Шта је основни циљ зелене економије?

- а) повећање индустријске производње без обзира на утицај на животну средину
- б) смањење ризика за животну средину и еколошке ресурсе, уз одрживи развој без уништавања животне средине
- в) брза потрошња природних ресурса за економски раст
- г) повећање загађења животне средине ради побољшања технолошког напретка

34. Шта је ксенобиотик?

- а) хемијска супстанца која је природно произведена у организму и неопходна за његово функционисање
- б) хемијска супстанца која се природно јавља у организму, али није неопходна за његово функционисање
- в) хемијска супстанца која је присутна у организму, али се у њему не производи нити се очекује да буде присутна

г) хемијска супстанца која је увек штетна за организам и изазива токсичне ефекте

35. Шта подразумева "повратна логистика отпадних материјала"?

- а) прерада и поновно коришћење материјала који су одбачени као отпад
- б) превоз и складиштење отпада у депоније
- в) остављање отпада без прераде и даље употребе
- г) чување отпада у складиштима без икаквог третмана

36. Који агенси имају штетан утицај на животну средину и здравље људи?

- а) физички агенси као што су бука и радијација
- б) хемијски агенси као што су токсичне супстанце и контаминирани ваздух
- в) биолошки агенси као што су вируси и бактерије
- г) сви горе наведени агенси

37. Шта је екотоксикологија?

- а) научна дисциплина која се бави истраживањем токсичних ефеката хемикалија на животну средину и организме
- б) научна дисциплина која се бави истраживањем рака и канцерогених материја
- в) научна дисциплина која се бави очувањем природних ресурса
- г) научна дисциплина која се бави биодиверзитетом

38. Каква је улога инсектицида у пољопривреди?

- а) контролишу раст биљака и повећавају њихову продуктивност
- б) уништавају штетне инсекте који угрожавају биљке
- в) повећавају количину водених ресурса у земљишту
- г) јачају имунолошки систем биљака

39. Који од наведених пестицида је најефикаснији против гљивичних болести биљака?

- а) инсектициди
- б) фунгициди
- в) хербициди
- г) родентициди

40. Који су главни извори енергије који се користе за побољшање енергетске ефикасности?

- а) сунчева енергија, геотермална енергија, ветар
- б) фосилна горива као што су угаљ, нафта и природни гас
- в) енергија која се добија искључиво од водених ресурса
- г) сви одговори су тачни

41. Шта је главна разлика између енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије?

- а) енергетска ефикасност подразумева повећање потрошње енергије, а обновљиви извори енергије не
- б) енергетска ефикасност је усмерена на смањење потрошње енергије, док обновљиви извори енергије користе природне ресурсе за производњу
- в) енергетска ефикасност не утиче на животну средину, а обновљиви извори енергије имају велики утицај на животну средину
- г) нема разлике између енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије

42. Који је главни циљ екотуризма?

- а) развој масовног туризма у заштићеним подручјима
- б) очување природних ресурса и одрживи развој
- в) повећање индустријске производње у природним зонама
- г) убрзање урбанизације у туристичким областима

43. Који су природни загађивачи животне средине?

- а) пестициди и хемијски отпад
- б) вулканске ерупције и пожари
- в) пластични отпад
- г) тешки метали

44. Шта подразумева биоремедијација?

- а) примену хемијских метода за чишћење загађеног земљишта
- б) примену микроорганизама за уклањање загађујућих материја из животне средине
- в) коришћење биљака за уклањање загађујућих материја
- г) примена технолошких решења у складу са биоремедијацијом

45. Како екотуризам доприноси очувању природе?

- а) повећава туризам у природним подручјима без контроле
- б) користи природне ресурсе без обавезе њихове заштите
- в) промовише одрживи развој и одговорно коришћење природних ресурса
- г) спонзорише велике инфраструктурне пројекте за туристичке потребе

46. Шта је нуклеарни отпад?

- а) отпад који садржи радиоактивне материје
- б) отпад који се користи у индустрији
- в) хемијски отпад
- г) природни отпад без радиоактивности

47. Шта подразумевамо под појмом „необновљиви ресурси“?

- а) ресурси који су доступни у неограниченим количинама
- б) ресурси који се могу поново користити
- в) ресурси који не могу поново настајати

г) ресурси који се могу поново створити, али са великим трошковима

48. Које су могуће последице експлоатације угља по животну средину?

- а) побољшање квалитета ваздуха
- б) повећање биодиверзитета
- в) нарушавање рељефа, топографије терена и утицај на биљни и животињски свет
- г) смањење загађења воде

49. Која су три основна типа фосилних горива?

- а) угаљ, нафта, природни гас
- б) угаљ, биомаса, природни гас
- в) нафта, биомаса, угаљ
- г) угаљ, нафта, хидроенергија

50. Који су главни извори за производњу биетанола?

- а) природни гас и угаљ
- б) биљке као што су кукуруз и трска
- в) нафта и природни гас
- г) вода и минерали

ПИТАЊА - мастер смер Туристичко пословање

1. Ко је туриста?

- а) Особа која путује и остаје најмање 12 сати изван места сталног боравка
- б) Особа која путује и остаје најмање 24 часа изван места сталног боравка
- в) Особа која се дневно креће између више места, без задржавања
- г) Особа која путује унутар свог места сталног боравка

2. Која од наведених групација не спада у туристе?

- а) Особе које путују ради одмора и рекреације
- б) Лица која траже запослење или желе да обављају своју професију
- в) Путници који бораве у иностранству ради обиласка културних знаменитости
- г) Особе које путују ради спортских или пословних конференција

3. Који је национални парк у Републици Србији највећи по површини?

- а) Национални парк Тара
- б) Национални парк Копаоник
- в) Национални парк Ђердап
- г) Национални парк Фрушка Гора

4. Који услов мора бити испуњен да би се посетиоци сматрали туристима у најужем схваћеном значењу?

- а) Да путују искључиво у пословне сврхе
- б) Да њихово путовање буде краће од 24 сата
- в) Да њихово кретање буде израз културне или рекреативне потребе
- г) Да се стално селе из једног места у друго

5. Где се налази вулкан Етна?

- а) У Шпанији, на Канарским острвима

- б) У Италији, на острву Сицилија
- в) У Грчкој, на острву Крит
- г) У Турској, у близини Истанбула

6. Како се назива посетилац који не оствари ноћење током свог путовања?

- а) Туриста
- б) Излетник
- в) Путник
- в) Номад

7. Колико најдуже може трајати боравак у одређеном месту да би се сматрао туризмом?

- а) 6 месеци
- б) 1 годину
- в) 2 године
- г) Неограничено

8. Где се налази музеј Лувр?

- а) Рим
- б) Лондон
- в) Париз
- г) Берлин

9. Ко је организовао прво туристичко путовање 1841. године?

- а) Јулијус Верн
- б) Томас Кук
- в) Фредрик Шопен
- г) Ричард Браун

10. Колико има светских чуда?

- а) 5
- б) 7

- в) 10
- г) 12

11. Која грана транспорта је најмлађа и најперспективнија?

- а) Ваздушни саобраћај
- б) Железнички саобраћај
- в) Друмски саобраћај
- г) Поморски саобраћај

12. Које су две главне потребе туристичких кретања?

- а) Еколошка и економска
- б) Рекреативна и културна
- в) Здравствена и образовна
- г) Техничка и социјална

13. Који је главни град Турске?

- а) Истанбул
- б) Анкара
- в) Измир
- г) Бурса

14. Који је највиши врх Копаоника?

- а) Панчићев врх
- б) Црни врх
- в) Суво Рудиште
- г) Лисина

15. Где се налази планина Столови?

- а) У близини Крагујевца
- б) У близини Краљева
- в) У близини Новог Сада
- г) У близини Крушевца

16. Шта представља туристички промет?

- а) Само кретање туриста
- б) Сплет односа и појава који проистичу из кретања и потрошње туристичке клијентеле
- в) Само потрошња туристичке клијентеле
- г) Само транспорт туриста

17. Који је главни град Мађарске?

- а) Беч
- б) Будимпешта
- в) Варшава
- г) Загреб

18. У ком манастиру се налази слика „Бели анђео“?

- а) Манастир Грачаница
- б) Манастир Хиландар
- в) Манастир Милешева
- г) Манастир Сопоћани

19. Шта су туристичке атракције?

- а) Послужитељи у хотелима
- б) Темелјни туристички ресурси који привлаче и могу привући туристе у одређену дестинацију
- в) Типични сувенири и производи
- г) Авио компаније које пружају услуге превоза

20. Где се налази Ајфелов торањ?

- а) Мадрид
- б) Париз
- в) Рим
- г) Лондон

21. Ко је насликао чувено ремек дело које носи назив „Мона Лиза“?

- а) Пикасо
- б) Леонардо да Винчи
- в) Рембрандт
- г) Ван Гог

22. Који су најзначајни фактори туристичке потрошње?

- а) Економски ресурси, екологија, комуникација
- б) Наменска средства, слободно време, квалитет туристичке понуде
- в) Демографски фактори, законодавство, друштвене мреже
- г) Сезонски фактори, транспорт, клима

23. Шта чини основу културних туристичких кретања?

- а) Задовољење економске потребе
- б) Задовољење културне потребе – да се нешто ново види, упозна, доживи
- в) Задовољење социјалне потребе
- г) Задовољење рекреативне потребе

24. Где се одржава чувена летњи музички фестивал под називом ЕХИТ?

- а) Ниш
- б) Крагујевац
- в) Нови Сад
- г) Београд

25. Где се налази музеј „Воштаних фигура“?

- а) Нови Сад
- б) Јагодина
- в) Београд
- г) Ваљево

26. Шта представља угоститељство?

- а) Делатност која се бави производњом хране и пића
- б) Услужна привредна делатност чији је основни циљ задовољење друштвених потреба за смештајем, исхраном и пићем
- в) Делатност која се бави дистрибуцијом хране и пића
- г) Делатност која се бави само туризмом и путовањима

27. Која бања је крунисана епитетом „Краљица српског туризма“?

- а) Бања Ковиљача
- б) Врњачка Бања
- б) Сокобања
- г) Бања Врујци

28. Које је професије особа која проучава пећине и подземне процесе?

- а) Биолог
- б) Астроном
- в) Спелеолог
- г) Геолог

29. Шта је хотелијерство?

- а) Део угоститељства који се бави исхраном и пићем
- б) Део угоститељства чији је основни задатак пружање услуга превоза
- в) Део угоститељства чији је основни задатак пружање услуга смештаја
- г) Део туризма који се бави организовањем путовања

30. Који је главни град Шпаније?

- а) Барселона
- б) Севиља
- в) Мадрид
- г) Париз

31. Шта је ресторатерство?

- а) Део угоститељства који се бави организацијом путовања

- б) Део угоститељства који се бави пружањем услуга смештаја
- в) Део угоститељства који се бави пружањем услуга исхране и конзумирање пића
- г) Део туризма који се бави превозом туриста

32. Ко је енолог?

- а) Особа која проучава пећине и подземне процесе
- б) Особа која проучава виноградарство и производњу вина
- в) Особа која проучава птице
- г) Особа која проучава планинске врхове

33. Где се налази чувена Тутанкамонова гробница?

- а) У Атени, Грчка
- б) У Каиру, Египат
- в) У Александрији, Египат
- г) У Долини краљева, Египат

34. Где се налази национални парк „Yellowstone“?

- а) Канада
- б) Сједињене Америчке Државе
- в) Мексико
- г) Аустралија

35. Шта је хотел?

- а) Објект у коме се нуде само услуге исхране и пића
- б) Основни, репрезентативни и отворени угоститељски објект за смештај и боравак, намењен различитим категоријама гостију
- в) Објект за смештај и боравак, али без услуга додатних садржаја
- г) Објект за организовање културних манифестација

36. Где се налазе Нијегарини водопади?

- а) Налазе се на граници између Канаде и Сједињених Америчких Држава

- б) Налазе се на граници између Бразила и Аргентине
- в) Налазе се на граници између Аустрије и Немачке
- г) Налазе се на граници између Новог Зеланда и Аустралије

37. Где се налази Манастир Студеница?

- а) У Војводини
- б) У близини Краљева
- в) У близини Златибора
- г) У близини Ниша

38. Где се налази Потпећка пећина?

- а) У близини Аранђеловца
- б) У близини Ниша
- в) У близини Ужица
- г) У близини Новог Сада

39. Који је значај климе у туризму?

- а) Клима је важна само за летњи туризам
- б) Клима утиче на непосредне атрактивности поднебља и на атрактивност других туристичких мотива
- в) Клима има само естетски утицај на туризам
- г) Клима није важна за развој туризма

40. Шта су туристички мотиви?

- а) Основни подстици туристичких кретања који задовољавају економске потребе
- б) Основни подстици туристичких кретања који задовољавају културне и рекреативне потребе
- в) Фактори који утичу само на цену туристичких услуга
- г) Помоћни фактори у организацији туристичких тура

41. Шта представљају куриозитетски атрибути у туризму?

- а) Атрактивност због популарности и уобичајености

- б) Атрактивност због комерцијалних предности
- в) Атрактивност због реткости и вредности различитих врста
- г) Атрактивност која је везана само за природне ресурсе

42. У ком манастиру је крунисан седам српских краљева?

- а) Манастир Студеница
- б) Манастир Пећка патријаршија
- в) Манастир Сопоћани
- г) Манастир Жича

43. Шта представљају етнографске вредности у туризму?

- а) Представљају урбане пејзаже и модерне грађевине
- б) Представљају еколошке ресурсе
- в) Представљају природне ресурсе и геолошке феномене
- г) Представљају фолклор, обичаје, ношњу, манифестације и гастрономију неке друштвене заједнице

44. Према Закону о туризму Републике Србије, шта представља туристичка агенција?

- а) Представља продају сувенира и поклона
- б) Представља услуге смештаја
- в) Предузеће које се бави организовањем понудом, продајом и реализовањем туристичких путовања, излета и пружањем других услуга уобичајених у туристичком промету
- г) Организацију која се бави промоцијом туристичких дестинација без пружања услуга путовања

45. Како гласи назив прве туристичке агенције основане у Републици Србији 1923. године?

- а) Атлас
- б) Бистрица
- б) Југоалп
- в) Путник

46. Како се туристичке агенције деле према карактеру пословања?

- а) Емитивне, рецептивне и комбиноване
- б) Националне и међународне
- в) Привремене и сталне
- г) Сезонске и несезонске

47. Где се налази пустиња Сахара?

- а) У Јужној Америци
- б) У Африци
- в) У Аустралији
- г) У Азији

48. Који је главни град Аустралије?

- а) Сиднеј
- б) Мелбурн
- в) Канбера
- г) Перт

49. Где се налази Голубачка тврђава?

- а) На Дрини
- б) На Дунаву
- в) На Морави
- г) На Сави

50. Како се туристичке агенције могу поделити према предмету пословања?

- а) Само на рецептивне агенције
- б) На туристичке агенције за авио превоз
- в) Само на емитивне агенције
- г) На гросистичке, детаљистичке и гросистичко-детаљистичке агенције